

**UNIVERSITATEA DE ȘTIINȚE AGRICOLE
ȘI MEDICINĂ VETERINARĂ
„ION IONESCU DE LA BRAD“ IAȘI**

PROGRAMUL: IDEI

TIPUL PROIECTULUI: PROIECTE DE CERCETARE EXPLORATORIE

Cod C.N.C.S.I.S. ID_1133

**STRATEGII PRIVIND DEZVOLTAREA DURABILĂ A
MEDIULUI RURAL DIN PODIȘUL CENTRAL
MOLDOVENESC PRIN STIMULAREA ȘI
DEZVOLTAREA GRUPURILOR DE PRODUCĂTORI
AGRICOLI CA EFECT AL CERCETĂRII
INTERDISCIPLINARE**

FAZA 2009

SINTEZĂ

DIRECTOR PROIECT

Lector . dr. Carmen Olgața BREZULEANU

**Iași
2009**

SINTEZA CERCETĂRILOR

Podișul Central Moldovenesc se situează în partea de nord a Podișului Bârladului, fiind delimitat la nord de Coasta Iașului continuată cu Coasta Racovei. La vest, are ca limite valea Siretului. În partea de sud, se mărginește cu Colinele Tutovei iar în Est, cu Lunca Prutului și Dealurile Fălciului.

Podișul Central Moldovenesc are în componența sa 68 de comune și 3 centre urbane (Vaslui, Huși, Negrești) aferente județelor Vaslui, Iași, Bacău și Neamț astfel: 26 de comune în județul Iași; 28 în județul Vaslui, și câte 7 comune în județele Neamț și Bacău.

Altitudinea maximă a reliefului depășește 350 m, iar cea medie oscilează între 150 și 200 m.

Relieful dominant este cel de platouri structurale (Bunești-Averești, Tansa, Ipatele, Borosești, Slobozia, Budu Cantemir, Dobrovăț, Schitu Duca), mărginite de custe.

Podișul Central Moldovenesc are în componența sa 68 de comune și 3 centre urbane (Vaslui, Huși, Negrești) aferente județelor Vaslui, Iași, Bacău și Neamț astfel: 26 de comune în județul Iași; 28 în județul Vaslui, și câte 7 comune în județele Neamț și Bacău.

Relieful dominant este cel de platouri structurale (Bunești-Averești, Tansa, Ipatele, Borosești, Slobozia, Budu Cantemir, Dobrovăț, Schitu Duca) mărginite de custe (coaste).

Avându-se în vedere particularitățile peisajului geografic, pe cuprinsul Podișului Central Moldovenesc se disting următoarele subunități: Platourile structurale înalte, Dealurile Racova-Stemnic, Dealurile Icuseștilor, Dealurile Comarna-Răducăneni, Depresiunea Negrești, Depresiunea Huși.

Podișul Central Moldovenesc este constituit din formațiuni sedimentare monoclinale pe un fundament diferențiat care corespunde părții sudice a Platformei Moldovenești și depresiunii structurale a Bârladului. Morfologia regiunii este influențată în mod direct de natura părții superioare a cuverturii sedimentare alcătuită din formațiuni sarmațiene și pliocene, care se succed de la nord la sud.

Podișul Central Moldovenesc are un climat temperat de dealuri, puternic influențat de masele de aer continentale din estul Europei, în aceste condiții se recepționează în medie pe an 116 -120 Kcal/cm² și se înregistrează între 1950 - 2100 ore de strălucire a soarelui.

Podișul Central Moldovenesc are relieful accidentat și predominant deluros, oferind oamenilor condiții favorabile de trai din cele mai vechi timpuri. În această zonă s-a asigurat o continuitate pentru locuitori, care este mai evidentă decât în teritoriile joase, deschise, favorabile trecerii migratorilor. În această parte a Moldovei răzășia țăranilor liberi s-a simțit din plin, urme de locuire străveche găsindu-se din abundență, până în cele mai greu accesibile puncte din interiorul podișului.

Podișul Central Moldovenesc prezintă o unitate etnică și culturală tradițională ce se încadrează în ansamblul etnocultural al Moldovei și al întregului teritoriu locuit de români, dar se remarcă și o nuanțare etno-culturală și economică pe subunitățile geografice naturale.

În timp s-a format o rețea de localități care, privită prin condițiile geografice, naturale și sociale, scoate în evidență o răspândire a vetrelor localităților pe aliniamente și mici grupări.

Rețeaua de așezări este puternic condiționată de caracterele reliefului, iar fizionomia lor, tipurile de localități și de gospodării reflectă procesul îndelungat de defrișare pentru terenurile necesare economiei agrare. Astfel, în lungul văilor principale ale Prutului și Bârladului sunt așezări de terasă.

Tot în văi sunt localitățile de șes aluvial, aflate la contactul cu versanții și pe grinduri, dezavantajele de inundații și excesul de umiditate.

În Podișul Central Moldovenesc, predomină așezările mici (sub 1000 locuitori) ce sunt numeroase, majoritatea satelor având sub 800 de locuitori. Prezența localităților mici este legată de modul de fragmentare a reliefului, de risipirea surselor de apă, de posibilitățile limitate de constituire a unor moșii sătești mari, de roirea așezărilor prin defrișare, de răspândirea intensă a răzeșiei în trecut.

Marea majoritate a localităților au funcții economice dominant agricole și numai unele din ele sunt agricole-industriale (Răducăneni, Ciocănești). În localitățile mai importante, târgușoare sau centre de polarizare, sunt prezente și alte funcții: comerciale, meșteșugărești, industriale locale. Cele care

predomină sunt așezările cu profil cerealier, dar la o parte a localităților din sudul Podișului Central Moldovenesc se adaugă culturile industriale și creșterea animalelor.

Așezările cerealiere, viticole și de creșterea animalelor se găsesc în nord-est (între Răducăneni și Huși).

În sud-vestul Podișului Central Moldovenesc, localitățile au profil cerealier, pomicol și de creștere a animalelor (la nord de Răducăneni).

Caracteristice sunt acele târgușoare cu funcții comerciale și meșteșugărești, formate la sfârșitul secolului al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea pe proprietăți feudale (Răducăneni).

Localitățile urbane ale Podișului Central Moldovenesc sunt Vaslui, Huși și Negrești.

Apreciem că Podișul Central Moldovenesc constituie un rezervor de forță de muncă, în care grupa populației tinere este numeroasă.

În mediul rural peste jumătate din populația activă este reprezentată de cei cu statut social de salariați, iar aproape 20% este formată din lucrătorii pe cont propriu, caracterizând în principal categoria agricultorilor particulari. (tabelul 1)

Tabelul 1.

Distribuția populației ocupate rurale în funcție de statutul profesional în anul 2002

Județul	Populația ocupată		Statutul profesional													
	N	%	Salariați		Patroni, întreprinzători privați		Lucrători pe cont propriu		Membri ai societăților or agricole		Lucrători familiari în gospodărie		Altă situație		Nedeclarat	
			N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Vaslui	163218	100.0	77060	47.2	2603	1.6	33402	20.5	881	0.5	48394	29.6	878	0.5	0	0.0
Bacău	308149	100.0	166819	54.1	5433	1.8	54346	17.6	121	0.0	77797	25.2	3633	1.2	0	0.0
Iași	306581	100.0	180226	58.8	4812	1.6	62060	20.2	797	0.3	56615	18.5	2068	0.7	3	0.0
Neamț	191450	100.0	114040	59.6	5404	2.8	19550	10.2	169	0.1	51651	27.0	636	0.3	0	0.0
PCM	969398	100	538145	55	18252	2	169358	17	1968	0,23	234457	25	7215	0,675	3	0

Proporția populației active din mediul rural ce este ocupată în agricultură prezintă diferențieri între microzone, ce sunt determinate de efectul total al populației din comunitățile sătești, de gradul de dezvoltare economico-socială a microzonei.

Valori medii ale densităților de 80-120 loc./km² se înscriu frecvent în zona pomi-viticolă Moșna-Răducăneni-Comarna. Aceleași valori apar frecvent și în zonele defrișate ale Podișului Central Moldovenesc, în comunele: Dagâța, Tansa, Scheia, Scânteia.

Cele mai mici densități (sub 80 locuitori/km²) revin comunelor cu suprafețe arabile reduse, din regiunea împădurită a Podișului Central Moldovenesc (Schitu Duca, Dobrovăț, Mădărjac).

Tabelul 2

Situația forței de muncă pe localitățile ce aparțin de Podișul Central Moldovenesc

Nr. crt	Județul	Populația totală		Salariați - total		Salariați în agricultura		Salariați în industrie		Salariați în alte ramuri	
		Nr.	Relativ	Nr.	Relativ	Nr.	Relativ	Nr.	Relativ	Nr.	Relativ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	VASLUI	215814	54,67	35312	16,36	995	2,82	16168	45,79	18149	51,40
2	BACĂU	22587	5,72	2465	10,91	383	15,54	278	11,28	1808	73,35
3	IAȘI	124604	31,56	5723	4,59	319	5,57	135	2,36	5269	92,07
4	NEAMȚ	31753	8,04	970	3,05	73	7,53	126	12,99	771	79,48
	TOTAL	394758	100,00	44470	11,27	1770	3,98	16707	37,57	25997	58,46

Populația totală (rurală și urbană) a Podișului Central Moldovenesc este conform fișelor individuale ale localităților de 394758 de locuitori. Structura pe județe a populației din Podișul Central Moldovenesc ne arată că ponderea o deține județul Vaslui cu 54,67%, cea mai redusă populație o are județul Bacău cu 5,72%. (tabelul 3)

Referitor la numărul salariaților din agricultură, cel mai ridicat nivel se înregistrează în județul Bacău cu 15,54% și cel mai scăzut în județul Vaslui cu 2,28%, datorat nivelului mai ridicat de urbanizare.

Din analiza populației Podișului Central Moldovenesc am desprins următoarele caracteristici: creșterea volumului mobilității permanente a populației din comunitățile rurale, accentuarea distorsiunii echilibrului demografic pe grupe de vârstă și sexe, scăderea sporului natural al populației determinat de rata mortalității generale și a mortalității infantile, rămânerea constantă sau accentuarea discrepantei în nivelul instructiv educațional al populației rurale, comparativ cu populația urbană, tendința de revenire la profesia de agricultor a populației din contingentele de vârstă tânără.

La nivelul zonei rurale din Podișul Central Moldovenesc se constată că s-a înregistrat o tendință netă de scădere a efectivului gospodăriilor compuse din două și trei nuclee familiale și o tendință de creștere constantă a numărului gospodăriilor alcătuite dintr-un singur nucleu familial.

Tabelul 3

Structura gospodăriilor pe tipuri și număr de persoane

Județul		Vaslui		Bacău		Iași		Neamț		
		Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	
Gospodării ale populației TOTAL	Gospodării	150850	100	237827	100	257877	100	189606	100	
	Persoane	450978	100	698009	100	788355	100	549259	100	
Gospodării familiale TOTAL	Gospodării	121631	80.63	192069	80.76	209324	81.17	152745	80.56	
	Persoane	419524	93.03	647442	92.76	733494	93.04	508596	92.60	
Gospodării familiale alcătuite din:	1 nucleu	Gospodării	113515	75.25	179938	75.66	195342	75.75	142039	74.91
		Persoane	373459	82.81	578253	82.84	653244	82.86	449577	81.85
	2 nuclee	Gospodării	7775	5.15	11466	4.82	13238	5.13	10245	5.40
		Persoane	43067	9.55	63112	9.04	73656	9.34	55114	10.03
	3 nuclee și peste	Gospodării	341	0.23	665	0.28	744	0.29	461	0.24
		Persoane	2998	0.66	6077	0.87	6594	0.84	3905	0.71

În prezent, familia rurală din Podișul Central Moldovenesc tinde să se evidențieze față de familia tradițională: funcțiile, atribuțiile, structura de autoritate și stilul de conducere sunt în corespondență strictă cu funcționalitatea comunităților rurale, cu modul specific de viață. În comunitățile rurale și-au făcut apariția și se dezvoltă o multitudine de tipuri social-economice de gospodării și familii, în funcție de volumul și sursele de proveniență ale veniturilor, de statutul educațional și cel profesional al ascendenților și descendenților.

Restrângerea demografică a familiei rurale, ca și stabilizarea celei de tip conjugal formată dintr-un singur nucleu reprezintă consecința ridicării nivelului cultural-educațional și a intensificării mobilității profesionale.

Sistemul zonal de agricultură din Podișul Central Moldovenesc este alcătuit dintr-un complex de structuri de producție, cu anumite tipuri de intensificare, tehnici și tehnologii agricole, diferențiate pe teritoriu și în timp, în raport cu condițiile naturale și economice.

În prezent se pune accent pe dimensionarea rațională a fondului silvic și agricol, întrucât acestea stau la baza constituirii ecosistemelor naturale și pe fondul dimensiunilor și proporțiilor lor se întemeiază diferitele sisteme de agricultură.

Sistemele zonale de agricultură au ca și obiectiv conservarea și sporirea potențialului productiv al pământului, prin generalizarea unor sisteme de agricultură specifice, zonale, care să implice structuri de producție diferențiate în funcție de condițiile naturale dar și de cerințele socio-economice ale pieței agro-alimentare.

Creșterea animalelor se sprijină pe existența unor suprafețe mari cu pășuni și culturi furajere. Înzestrarea precară a gospodăriilor țărănești din Podișul Central Moldovenesc, cu animale de muncă și de producție, este endemică, cu unele diferențieri date în special de microzona naturală. În acest sens, a fost necesară o analiză aprofundată a înzestrării tehnice a gospodăriilor populației din localitățile aferente Podișului Central Moldovenesc.

Apreciem că înzestrarea tehnică existentă atât pe ansamblul teritoriului, cât și pe microzone, este total necorespunzătoare, ca urmare a faptului că parcul de tractoare și mașini agricole este insuficient și cu un grad ridicat de uzură fizică, iar prețurile lucrărilor mecanice, fiind de la an la an mai mari, fac mecanizarea să fie inaccesibilă unui număr tot mai mare de gospodării individuale.

Raportul dintre cererea și oferta de forță de muncă, gradul de ocupare a populației, rata șomajului, nivelul de pregătire a populației active din Podișul Central Moldovenesc determină nivelul salariilor lucrătorilor din agricultură, disponibilitatea pentru reorientare profesională către această ramură de activitate și competența forței de muncă disponibile.

Acesta se exprimă printr-o pregătire de tip tehnologic la un nivel superior și o adaptare la cerințele actuale a creșterii productivității muncii prin intermediul investițiilor în utilaje competitive și tehnologii performante. Este necesară adaptarea dimensiunii fermei în funcție de pregătirea pe care o are agricultorul.

Considerăm că pe lângă pregătirea de tip tehnologic, agricultorii și conducătorii de exploatații agricole din Podișul Central Moldovenesc trebuie să aibă capacitatea de a percepe și a analiza situația economică în care își desfășoară activitatea, de a conștientiza interferențele economicului în cadrul acesteia și importanța unei continue conectări la sistemul informațional european.

Factorii enumerați nu influențează doar independent activitatea agricolă ci și prin combinarea acestora, motiv pentru care este nevoie de o cunoaștere de ansamblu a mediului fermelor agricole din Podișul Central Moldovenesc pentru contracararea efectelor negative și fructificarea oportunităților și avantajelor competitive.

Adaptarea măsurilor de politică economică, optimizarea activității agricole cât și elaborarea și implementarea diferitelor soluții tehnologice alături de creșterea dimensiunii constituie pârgii care să determine eficientizarea exploatațiilor agricole din zonă.

În urma aplicării Legii fondului funciar (18/1991), proprietatea privată deține în Podișul Central Moldovenesc o pondere covârșitoare.

În cadrul sectorului privat, locul central îl ocupă gospodăria individuală ce deține suprafețe restrânse de teren (1-5 ha) și nu au un profil agricol bine definit.

Gospodăriei individuale din Podișul Central Moldovenesc îi sunt caracteristice următoarele: cultivă un număr restrâns de specii de plante (producție de subzistență), lipsa capitalului de exploatare cu caracter comercial cu suprafețe cuprinse între 5 și 10 ha;

Exploatația familială de subzistență din Podișul Central Moldovenesc produce în principal pentru autoconsum, dar are rolul său în comunitatea rurală deoarece creează stabilitate rurală și asigură protecția mediului.

Gospodăria individuală are caracter de subzistență, produce în principal pentru autoconsum, dar are rolul său în comunitatea rurală deoarece creează stabilitatea rurală și asigură protecția mediului.

Exploatația familială cu caracter comercial din Podișul Central Moldovenesc crește un număr mai mare de animale, cultivă o gamă variată de plante, cu precădere plante tehnice, care aduc venituri mari la unitatea de suprafață, dispune de un capital moderat, folosește forță de muncă angajată, produce în special pentru piață, scopul fiind obținerea unui venit cât mai mare.

Exploatațiile familiale constituie forma de perspectivă a organizării agriculturii Podișului Central Moldovenesc, și implicit a agriculturii românești.

Societățile agricole cu personalitate juridică din Podișul Central Moldovenesc sunt constituite pe baza Legii 36/1991. Au ca obiect de activitate: exploatarea pământului, animalelor, precum și realizarea de investiții de interes agricol.

Societățile agricole cu personalitate juridică din Podișul Central Moldovenesc vor deveni nucleul cooperativelor specializate în prestări de servicii (sectoare de mecanizare, aprovizionare cu piese pentru mijloacele mecanice, îngrășăminte, semințe, material biologic, medicamente pentru animale, erbicide, insecto-fungicide) sau se vor desprinde treptat de formele nediferențiate de activitate, slab productive. (tabelul 4)

Tabelul 4

Structura exploatațiilor agricole după statutul juridic al acestora din Podișul Central Moldovenesc

Nr. crt.	Județul	Total exploatații agricole	Exploatații agricole individuale		Unități cu personalitate juridică		Suprafața agricolă utilizată ha
			4	5	6	7	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	VASLUI	50215	49879	99,33%	336	0,67%	169910,5
2	BACĂU	8836	8781	99,38%	55	0,62%	24705,13
3	IAȘI	38948	38773	99,55%	175	0,45%	75939,38
4	NEAMȚ	11660	11624	99,69%	36	0,31%	23676,86
	TOTAL	109659	109057	99,45%	602	0,55%	294231,87

Numărul de exploatații agricole individuale din Podișul Central Moldovenesc este preponderent (aproximativ 99%) față de numărul unităților cu personalitate juridică (aproximativ 1%).

Apreciem că modul în care s-a făcut aplicarea Legii 18/1991 a dus la o parcelare excesivă a terenurilor, reducând eficiența economică a exploatațiilor agricole individuale din Podișul Central Moldovenesc.

Tabelul 5

Structura exploatațiilor agricole individuale pe clase de mărime a suprafeței utilizate

Județ	Vaslui		Bacău		Iași		Neamț	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
< 0,1	10738	9.10	16263	10.33	12654	8.73	12924	9.74
0,1 – 0,3	11066	9.38	21362	13.56	17722	12.22	18539	13.98
0,3 – 0,5	7061	5.99	17457	11.08	12676	8.74	14508	10.94
0,5 – 1	18344	15.55	35550	22.57	28635	19.75	29349	22.12
1 – 2	29521	25.02	36350	23.08	36517	25.18	32395	24.42
2 – 5	34932	29.61	25786	16.37	32360	22.32	22150	16.70
5 – 10	5701	4.83	4024	2.55	3967	2.74	2408	1.82
10 – 20	420	0.36	428	0.27	332	0.23	252	0.19
20 – 30	64	0.05	104	0.07	50	0.03	43	0.03
30 – 50	45	0.04	83	0.05	37	0.03	31	0.02
50 - 100	60	0.05	70	0.04	33	0.02	44	0.03
Peste 100	15	0.01	30	0.02	17	0.01	14	0.01
TOTAL	117967	100.00	157507	100.00	145000	100.00	132657	100.00

În județul Vaslui se constată o concentrare a exploatațiilor agricole individuale în intervalul de dimensiune 2-5 ha cu un număr total de 34932 exploatații. În județul Bacău se constată o concentrare a exploatațiilor agricole individuale în intervalul de dimensiune 1-2 ha cu un număr total de 36350 exploatații. În județul Iași se constată o concentrare a exploatațiilor agricole individuale în intervalul de dimensiune 1-2 ha cu un număr total de 36517 exploatații. În județul Neamț se constată o concentrare a exploatațiilor agricole individuale în intervalul de dimensiune 1-2 ha cu un număr total de 32395 exploatații.

Dimensiunea societăților agricole cu personalitate juridică din Podișul Central Moldovenesc este redusă având în vedere dimensiunea optim economică a exploatațiilor agricole.

Pentru a se atinge un nivel optim al dimensiunii exploatațiilor agricole considerăm că există mijloace de genul asocierii și cooperării. Legislația actuală se armonizează treptat cu cea a Uniunii Europene însă poate fi îmbunătățită pentru a stimula și susține procesul de creare a exploatațiilor agricole de dimensiuni optim din punct de vedere economic.

Există mai multe estimări privind dimensiunile raționale ale exploatațiilor agricole pe profile de producție, pe zone climatice, însă ele se adaptează în funcție de specificul local sau zonal, experiența altor țări și mai ales cerințele actuale privind managementul, producția și eficiența economică din sectorul agricol.

Aceste norme imperative pot fi atinse printr-o dimensiune care să țină cont de aplicarea tehnologiilor actuale, a mecanizării, chimizării, irigării cu mijloace de lucru corespunzătoare din punct de vedere tehnic și productiv.

Dimensiunea exploatației trebuie să facă posibilă rotația culturilor, asolamentul și îmbinarea ramurilor, cu cele mai bune efecte cantitative și de eficiență economică a producției agricole.

Tabelul 6

Limite privind dimensiunile exploatațiilor agricole private pe profile de producție și zone pedoclimatice în sectorul vegetal (Zonarea producției agricole a județului Bacău, Iași, Neamț, Vaslui)

<i>Profilul producției</i>	<i>Zona pedoclimatică</i>	<i>Dimensiuni raționale - ha</i>
1	2	3
Cultura cerealelor	Câmpie	500-1000
	Deal	100-300
Legumicultură	Propice culturilor legumicole intensive	30-50
Pomicultură	Propice culturilor pomiculturii intensive	50-100
Viticultură	Propice culturilor viticulturii intensive	50-100

În zona Podișului Central Moldovenesc dimensiunea optimă a exploatațiilor agricole este de 100-300 ha pentru cereale și plante tehnice, 50-100 ha pentru pomicultură și de 50-100 ha pentru viticultură. Aceste limite au caracter informativ însă ele pot orienta producătorii agricoli către dimensiuni care să permită realizarea producției la standarde tehnice și economice cât mai ridicate. (Tabelul 4.15.)

La nivel național dimensiunile unităților de producție agricolă sunt foarte diverse, iar evoluția acestora este greu de prevăzut. Stimularea creșterii dimensiunilor exploatațiilor agricole a putut sau poate fi realizată astfel:

- Acordarea de facilități și sprijin logistic prin acțiuni de consultanță agricolă fermierilor care arendează terenuri agricole pentru creșterea fermelor familiale în sistem dearendă;
- Stimularea organizării proprietarilor de terenuri în forme asociative de exploatare;
- Sprijinirea producătorilor să-și concentreze proprietatea prin cumpărarea unor suprafețe și în special să achiziționeze factori de producție competitivi;
- Elaborarea unei legislații adecvate pentru înlăturarea parcelării rezultate din dreptul de succesiune, prin schimbul de teren în vederea comasării și prin retragerea proprietarilor în vârstă în favoarea unor membri ai familiei mai tineri în schimbul unei rente viagere (Legea rentei viagere);
- Măsuri de politică agricolă prin care să fie sprijinite exploatațiile agricole pentru a efectua investiții și a deveni viabile (credite cu dobânzi reduse (ex: programul FERMIERUL, fonduri pentru acoperirea garanțiilor la credite Fondul Național pentru Garantarea Creditului Rural, Fondul Național pentru Garantarea și Creditarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii, Fonduri nerambursabile de preaderare – SAPARD (Programul Special de pre Aderare pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală), Fonduri nerambursabile de post-aderare Fondul European pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală).

La nivelul Podișului Central Moldovenesc se poate spune că o mare parte a teritoriului este format din versanții cu condiții mai puțin prielnice culturilor. În multe locuri au fost folosiți abuziv pentru

pășunat. La creșterea suprafețelor degradate a contribuit mult și vechiul sistem de tip răzeșesc de lotizare a teritoriului, transversal pe văi, de pe culmea dealului până la pârâu.

Terenurile arabile dețin peste 50% din suprafața totală a Podișului Central Moldovenesc, dar calitatea solurilor este în parte mediocră, mai ales pe versanți.

Pășunile, fânețele, viile și livezile ocupă procente mici din teritoriu. Pășunile și fânețele sunt răspândite în șesurile văilor principale și pe unii versanți inapți pentru culturi.

Viile și livezile s-au extins pe suprafețe aflate pe versanți, unde pe locul unor pășuni și terenuri arabile cu fertilitate slabă au fost construite terase. S-a urmărit trecerea unor terenuri în categorii superioare de folosință atât pe versanți, cât și pe șesuri.

Terenul arabil este folosit cu precădere pentru cultivarea cerealelor. Dintre acestea porumbul găsește condiții bune de cultură pe terasele și în șesurile neinundabile ale Prutului și în zonele pre-orășenești.

Viticultura găsește condiții foarte bune pe o parte însemnată a teritoriului. În zonă, sunt renumite vechile podgorii: Huși și Răducăneni.

Pomicultura are și ea condiții bune de dezvoltare cu predominarea: prunului, mărului, cireșului și vișinului. Livezi importante se găsesc în regiunile Comarna Tomești (pentru cireș, vișin, măr), Răducăneni Moșna (cireș, vișin, gutui) în bazinul superior al Bârladului (la Țibănești, Tansa, Dagâta).

Determinarea zonelor de favorabilitate a culturilor, în cadrul Podișului Central Moldovenesc, a fost necesară pentru a se pune în evidență unele aspecte, cum sunt: determinarea nivelului producției medii la hectar pentru fiecare cultură și a producției pe cap de animal la fiecare specie de animale, aceasta în mod diferențiat în funcție de capacitățile de producție ale fiecărei zone și stabilirea caracteristicilor tehnico-economice și sociale, ce caracterizează fiecare unitate zonală, dar și stabilirea tehnologiilor de producție care sunt specifice condițiilor din fiecare zonă.

Tabelul 7

Notele de bonitare a condițiilor naturale pentru principatele culturi-
din Podișul Central Moldovenesc

Zona	Grâu	Orz	Porumb	Soia	F. soarelui	In	Câneapă	Cartofi	Legume		Lucernă
									Criptofite	Termofite	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Negrești	39	39	27	35	32	43	27	27	29	26	38
Vaslui	42	42	33	41	35	44	32	31	31	29	43
Tătărani	43	43	33	42	36	48	35	32	33	31	44
Huși	49	49	40	49	43	49	38	38	36	34	50
Pungești	31	29	19	26	22	35	18	20	18	17	30
Raducăneni	31	32	20	27	25	35	22	20	21	19	30
Mogoșești	38	37	24	34	29	42	27	27	24	25	36
Țibănești	44	44	31	42	35	49	35	33	31	31	43
Oniceni	36	30	19	30	19	35	24	25	16	19	32

Cerealele întrunesc condiții favorabile în toate zonele, notele de bonitare fiind cuprinse între 31 și 49 puncte pentru grâu și 29-44 puncte pentru orz. Porumbul, soia și floarea soarelui întâlnesc și ele condiții bune de cultură în această zonă. Pentru inul de ulei, punctajul este foarte bun (35-49 puncte), iar cartofii și legumele se cultivă în condiții destul de bune, în Podișul Central Moldovenesc. Lucerna găsește aici condiții foarte bune în special în zonele: Huși, Tătărani, Vaslui.

În urma analizei comparative a notelor de bonitare potențate, cu notele de bonitare a condițiilor naturale, considerăm că în Podișul Central Moldovenesc sunt mari resurse de sporire a producției pe diferite categorii de folosință.

Structura culturilor din Podișul Central Moldovenesc – %

Nr. crt.	Comuna	Grâu si secara	Porumb boabe	Cartofi	Floarea soarelui	Sfecla de zahar	Legume
1	VASLUI	11,2	56,7	1,2	12,6	0,5	2,1
2	BACĂU	19,5	44,4	4,1	6,2	0,6	2,8
3	IAȘI	8,0	50,3	3,3	7,4	0,5	5,1
4	NEAMȚ	19,0	44,1	3,7	5,5	0,8	3,4
	TOTAL	11,9	52,2	2,4	9,6	0,5	3,2

Structura culturilor din Podișul Central Moldovenesc relevă o pondere majoritară pentru cultura porumbului (o pondere de 52,2%) urmat la o distanță apreciabilă de cultura grâului (o pondere de 11,9%).

Producțiile totale și medii obținute de unitățile agricole din Podișul Central Moldovenesc sunt relativ modeste, dar sunt apropiate de media națională obținută la culturile analizate.

Densitatea (încărcătura) animalelor la 100 ha (UVM - unități vită mare/ 100 ha), se calculează ca raport între numărul total de animale exprimat în UVM (întregul efectiv se transformă pe bază de coeficienți - bovine = 1,00; porcine = 0,30; ovine = 0,15; păsări = 0,004) într-o unitate convențională – unitatea vită mare, oferind posibilitatea unei analize pertinente și a comparabilității.) și totalul terenului agricol al comunei înmulțit cu 100. Indicatorul obținut, reflectă relația existentă între potențialul agricol animal și cel vegetal. El prezintă aspectul cantitativ al sectorului zootehnic.

Tabelul 9

Densitatea animalelor la 100 de ha din Podișul Central Moldovenesc – cap/100 ha

Nr. crt.	Comuna	Bovine		Porcine		Ovine		Păsări	
		Total	Gosp.	Total	Gosp.	Total	Gosp.	Total	Gosp.
1	VASLUI	20,5	20,5	7,6	7,2	8,4	8,4	2,0	1,5
2	BACĂU	31,7	31,7	8,9	8,9	6,9	6,9	1,4	1,4
3	IAȘI	25,6	25,1	10,1	10,1	10,2	10,1	1,9	1,9
4	NEAMȚ	30,3	30,3	8,3	8,3	12,4	12,4	1,6	1,6
	TOTAL	24,2	24,0	8,6	8,4	9,2	9,2	1,8	1,6

Nivelul densității medii de animale pe ansamblul Podișului Central Moldovenesc este de 43,8 UVM/100 ha, inferioară mediei naționale (59 UVM/100 ha).

În profil teritorial, gradul de încărcare cu animale la 100 ha teren agricol se prezintă foarte dispersat. O scurtă trecere în revistă a densității speciilor de animale care participă prin însumare la formarea acestui indicator arată că: bovinele au o repartizare dispersată pe întreg teritoriul Podișului Central Moldovenesc, atingând cele mai ridicate densități în comunele din Bacău și Neamț, porcinele și ovinele au o densitate ridicată în comunele din Podișul Central Moldovenesc din județul Iași iar păsările au o densitate mare în comunele din Podișul Central Moldovenesc din județul Vaslui și județul Iași. Pentru a defini gradul de intensivizare al creșterii animalelor, alături de acest indicator cantitativ s-au luat în considerare și următorii indicatori calitativi, cum ar fi de exemplu producțiile medii pe animal.

DIRECTOR PROIECT,

Lector dr. Carmen Olguța BREZULEANU